

Denne kolonne er
forbeholdt sensor.

Oppgave 1.)

I Norge i dag er det ingen tvil om at det er en forstort gap mellom formanningsnivåer og nivåer av samfunnsutvikling.

Hovedgrunnen til at et stort gap oppstår er at det stadig kommer endringer i politiske og administrative verktøy.

Samfunnet er også i utvikling, og vi har mange samfunnsendringer, som f.eks. lønekraftig utvikling og universell utforming.

Setter opp en tabell som viser gapet mellom de ulike nivåene:

Samfunnsregioner:

Globalisering

Megaregioner

K-regioner

ABS-regioner

Lokalsamfunn

Formanningsorganer:

EU

Stab

Fylke

Dommene

Denne kolonne er forbeholdt sensor.

Regionplaner krever at forvaltningsnivåene har:

- politisk ledelse
- eftersyns budsjett
- en administrasjon

Det er i tillegg viktig at forvaltningsnivåene har et bredd syn, og ikke henger seg oppi enkelthetsrådjer.

Vil nå videre fortelle om ulike samfunnsutviklingsnivåer:

- lokalsamfunn: er offe plassen som folk har når tilknytning til dvs lokal forankring. Folk kjenner seg igjen i sitt eget nærområde. (undernivå til kommunen)
 Jo større kommunene er, jo mer planlegging trengs det på lokalt nivå.

I den siste tiden er samfunnet blitt modernisert, og lokalsamt sette tegn på å kunne gå i oppløsning.

Derfor er det viktigste elementet på lokalt nivå å ta vare på den sociale forankringen.

Lokal kunnskap er viktig og erfaringsskatt.

Det er klart at arealbruks også er viktig, men sosiale prosesser er det som skaper lokalsamfunnet.

Regioner: Regioner er geografiske oppdelte områder, og i Norge kan vi se mange former for regionalisering.
 En region har som oftest felles interesser, og er ofte sentrert som et sentr med omland.
 Regioner har som oftest en arealplan og en økonomisk plan.

Denne kolonne er
forbeholdt sensor.

Fra byste bykari kom forslag om sentralstidsteknien. Dvs at samfunn skulle deles opp i geografiske soner biler, noe som ble vanskelig for Norge pga topografin. Vi landet dermed ned på en flerkjerne struktur og dette er bakgrunnen for utvikling av ABS-regionene. ABS-regionene står for arbeidsmarked, bolig- og service regioner. Slike regioner fører til mer samarbeid mellom kommuner og økt fylkes- og er noe av årsaken til at robuste regioner oppstår.

Fordelen med slike sammenståtte regioner er at det er bra å ha samarbeid mellom regioner og offentlig planlegging. Politikere liker det spesielt godt pga økonomiske årsaker. Det spares både ressursen peng og tid. I tillegg legges det også til rette for fortsett godt samarbeid innen planlegging for fremtiden.

Menner er helt blant at det har mye bid og det er mange aktører å forholde seg til. Mange diskusjoner og også menigheter vil oppstå.

Eks. på slik samarbeid kan vi se ved utbygging av store boligfelt, utvikling av Agder-regioner (skriv om dette senere) og ATP. (Areal og transportplanlegging)

Eks. der det er stikk i samarbeid på bren av grader kan vi se dersom ei kjører fra Kristiansand til Halden på en galt vinterdag. Det er stodd på veien som ligger i Vest-Agder kommune, og den møter skiltet med en gang du ruller inn i Aust-Agder. Da finnes det ikke støp på veien.

Denne kolonne er forbeholdt sensor.

els-Pt's bygging i Nybyen. Fallstudier om Aquarama

Hedvisning kan også være vanskelig fordi det ofte er noen som snakker høgst/civileerer seg mest, og resultater blir ikke demokratisk. Det er også vanskelig å få folk med seg til å bli engasjert.

Her kommer NIMBY-effekten in (not in my backyard)

Folk engasjerer seg ikke før det gjelder ting som en blir direkte berørt av selv.

Et eksempel på dette kan vi se i Hordaland, et program på NRK. Her følges 6 rismisbrukere på veien til egen bolig, og naboen klager på rismisbrukene i områdets sitt. Når reguleringssplanen var ute på høring, var det også klager på selve planen, bare på hvem som skulle bo der.

Før å rette på gapet mellom forvaltingsregionene og samfunnsregionene er det i store trekk 2 mulige tilfall:

- ① Forvaltingsregionene må tilpasse seg samfunnsnivåene og få nivåer som består av flere enheter.
Det har vært snakk om en kommersiell modell, der fylkesnivå forsvinner, men jeg tror ikke dette er løsningen.
Da vil det bli alt for stort gap fra kommunenivå til statlig nivå.

En fordeling slik: Stat: 1

Fylke: 5-10

Kommune: 100

Lokalsamfunn: 1000 (Statens økse i behold
lokalsamf. finner til mangfold
spredt rundt i utkantstrøk av land)

En slik fordeling vil føre til at det er lettere i forhold til de ulike nivåene for samfunnsutviklingen

Denne kolonne er forbeholdt sensor.

② Akseptere at det er utfordring mellom forvaltningsnivå og somfanternivå.

Allternativet blir da her til å få til bedre former for samarbeid mellom kommunen og fylkeskommunen. Samarbeid på basis av kommunegrenser og fylkesgrenser er viktig, og somfanet i dag er åpent for dette.

Dette handler om å kunne se muligheter sammen med andre, og forsøk at robuste regioner som oftest vil føre med seg en "vinn-vinn" situasjon.

Hovedutfordringen er i å få positive ringvirkingar til å overvægge de negative ringvirkingene.

Et litt større eksempel jeg ønsker å dra inn her er diskusjonen om sammenslåingen av de to Agder-fylkene. En slik sammenslåing ville skyldt regionen sett på et helhellig perspektiv. Regionen ville skyldt seg som en ABS-region, og samarbeid fører som oftest bare med seg positive ringvirkingar. Her er det Aust-Agder som er i mot sammenslåingen. Arendal blir i dag sett på som "hovedstaden" i Aust-Agder, og byen er redd de kommer til å miste sin posisjon. I et sammenhitt Agderfylke er det Kristiansand som vil være midtpunklet og innbyggerne i Aust-Agder er redd at avstanden vil bli for stor. I tillegg til en slik sammenslåing ønsker jeg også å se på den nye E18 som en faktor for sammenslåing.

Dear nye fire-feltsmotorveien mellom Kr. sand og Grimstad vil binde regionen sammen på en annen måte

Emnekode : SV 200
Kandidatnr. : 9026
Dato : 15.05.09
Ark nr. : 7 av 17

Austlandene vil være de samme, men siden fører bil en raskere og mer behagelig tilknytning av stedet. Hillesand og Grimsdal vil føles nærmere Kr. sand enn noen gang, og det er ingen problem å bo ellers følge i en annen kommune.

Aust og Vest Agder vil gro sammen, og handel, næring og utvikling i Sørlandsbygden vil være en faktor som bidrar til dette. Regionen vil seige til seg personer, kunnskap, bedrifter osv.

Det er i dagens samfunn ikke bil å komme unna, at tilgjengelighet er altfor omga.

Folk trenger litt tid til å vende seg til nye banker, men det er ingen bil om at vi her snakker om en robust region som er i ferd med å gro frem, og som igjen fører til en oppgavefordeling mellom forvaltningsnivåene.

Samfunnet er i dag i endring; vi lever lengre, bor lengre hjemme, gir oss senere, får barn senere osv.

Adferden endrer seg også og vi ønsker å bo sentralt, ofte sammen med andre, urbanisering. 'Kaffe-latte' effekten står inn. Folk ønsker å være der andre er, og ha muligheten rett utenfor døren.

Emnekode : SV 200
 Kandidatnr. : 9026
 Dato : 15.05.09
 Ark nr. : 8 av 17

Når det gjelder de ulike forvaltningsnivåene så er det på kommunalt nivå ikke lenger legitimitet til styringsdokumentene. Dette er fordi de ofte blir til i full fort fordi offentlig myndighet krever dette. Det er derfor mer tilbørlig til prosessene enn styringsdokumentene. Kommunal planlegging er en fortelling om samfunnet og ei ser på kommunen som en organisasjon og en samfunnsutvikler. Kan ikke få med alt i planleggingen.

Staten legger forventningspress på kommunen:

- de krever først plan, deretter kommer pengene
- fremerkede midler må ha hensyn til i kommuneplanen
- krever interkommunalt samarbeid.

Fylket skal føre:

- forvaltning } skoler, sykehus osv
- tjenesteproduksjon }
- retningslinjer.

Fylket har som mål å ha:

- helhetlig planlegging
- samvirke mellom virkemidler og mål
- samarbeid mellom aktørene
- aktørene har ansvaret å undersøke om ideer blir til ferdig plan.

Fylket ønsker mer orealplanlegging, og at fylket skal bli en mer sentral styringsform.

Emnekode : SV 200
Kandidatnr. : 9026
Dato : 15.05.09
Ark nr. : 9 av 17

På statlig nivå er det ikke planlegging, og mesteparten har blitt delegert til regioner og lokalt nivå.

Men det er allikevel viktig med planlegging på statlig nivå når vanskelige spørsmål kommer opp. Eks. fiskeri av olje, OL 1996

Det er viktig med samarbeid mellom nivåene.

Kommunen må samarbeide med fylket for å få hensyn til veiledninger og forslag som fylket kommer med i fylkesplanen. Samarbeidet gir begge veier.

Oppgave 2.)

Innledningsvis ønsker jeg å se noe om planlegging generelt for å gi en letter innføring i hva somfunnsplassering er.

Planlegging er forankret i til og rom, og er handlinger utført av en aktør. Aktøren kan være en politiker, organisasjon, privatperson, osv.

Aktøren må ha kvaliteter slik at planleggingen er:

- målrettet. Det er viktig å klargjøre målene
- kunnskapsbasert. Slik at virkemidlene som brukes fører til målet fremtidsrettet. Se lengre enn "herog nå" og legge planer mot fremtiden
- samordnet. Pl. legging kan være omfallende, og koordinering er da viktig.
- oversiktlig plan. Planleggingen må være pedagogisk og kommunikativ.

En for mange planlegging er ikke noe ideal, men en slags ikke noe form for planlegging ser heller ikke bra ut.

Somfunnsplassering er en form for planlegging.

Definisjonen er ulike planhandlinger som er utført av det offentlige, med et helhetlig sikkert mål, beregnet for et geografisk avgrensad område.

Hellig vil si å se på samf som en helhet, men allikevel ha fokus på enkelte områder.

Samt.plassering er forankret i til og rom, er kunnskapsbasert, og kommunikasjon er viktig.

Nesten all somfunnsplassering blir utført av det offentlige, og her har planleggingsmåten gått fra mer government til governance.

Det fra styring overfor og ned, til mer medvirkende styring nedenfra og opp.

En samfunnsplanlegger må:

- se på ulike trekk i samfunnet
- vite om ulike kunnskapsformer
- kunne ha verdier som skaper retningslinjer

En samfunnsplanlegger ser også på utviklingen i samfunnet, og samordner sektorplanlegging, regionplanlegging og andre funksjonelle planleggingsformen.

Det er viktig med samarbeid mellom alle ulike nivåene (kommune, fylke, stat). Midler kan f.eks. være stemmet til til ulike nivåer, og dette må tas hensyn til.

Samfunnsplanleggeren må sette kunnskapsbasert erfaring sammen med vitenskapelig kori.

Må også ha evnen til å ha beslutning og problem på samme arena.

Arealplanlegging: er ikke en form for planlegging der en gir private interesser om til å bli gjeldende for offentligheten.

Det er også planlegging for hvordan områder kan brukes i framtidige situasjoner (utbygging).

Områdene kan enten endres, eller beholdes slik de er.

Arealplanlegging er ut fra PBH, og vi kan ha mer konkrete planer som reguleringssplan og bebyggelsesplan.

Arealplaner skal løs på offentlig debatt eller folkomrør, og offentligheten kan komme ned innspill.

Plan- og bygningsloven er underlagt forvaltningsloven
nærverndep. kommadelop.

PBL bestemmer ikke innholdet i eit planer, men ~~lager~~ har
retningslinjer for hvordan sammene skal se ut.

PBL er utgangspunkt for samfunnsutviklingen i kommuneplaner
og fylkesplaner, og lager linjer for hvordan ~~lager~~ et
kommuneplanen kan gjelde som et langsigdig skytingsdokument.

- allhørene må ha lov på det
- publikum må ha medvirket (skaper legitimitet)
- politikerne har jobbet tent
- open prosess
- kommuneplanen må settes i sammenheng med økonomi
- planen må ha vært ute til offentlig delatt

Ulike plantekniquer:

* Rasjonell planlegging: Her er det ofte snakk om en relativt
(instrumentelle) smal problemstilling.

Planlegging her bygger på sunn formuft og
logisk nøytralitet. Planleggeren er ekspert og
sier hvordan ting skal være.

Planleggingen her følger en fast "plan"
Slik planlegging er basert på top-down
planlegging, ved at en ekspert på høg
refleksjon sier alle under seg.

Begynne å bli vanlig på 1950-tallet

Emnekode : SV 200
Kandidatnr. : 9026
Dato : 15.05.09
Ark nr. : 13 av 17

* Kommunikativ planlegging: Her har vi en bæren problemstilling som kan ha for seg ulike tema. Utgangspunktet er her at planer blir til via kommunikasjon og åpen dialog. Her vil eksperten være en interesser som gir råd om hvordan planer bør utformes. Tanken om det gode blir et fremtredende.

Planleggeren er her social og åpen.

Slik planlegging er basert på blifflum-up der aktørene mot bæren er med i prosessen.

En slik tankesett vokste fram rundt 1980.

Kommunikativ planlegging kan være vanskelig i praksis fordi planleggerens egne interesser kommer fram.

En kombinasjonsmodell mellom disse to er det mest vanlige. Rasjonell planlegging følger en fastratt "plan" men er allikevel bundet opp til visse retningslinjer.

I kommunikativ planlegging kan aktøren være ukofflig og oppfatte arrogent.

Det er greit å følge en fast plan, men planlegging bør være fleordimensjonal og ha flere input.

Emnekode : SV 200
Kandidatnr. : 9026
Dato : 15.05.09
Ark nr. : 14 av 17

* Soppekkjøttmodellen:

Deltakerne har mulighet til å bruke alle problemer og løsninger inn i en stor soppekkjøtt.

På denne måten har vi prabl. og muligheter på samme arena, og vi kan derfor se hvor vi har bruk for.

* Mobilisering:

Når planlegging skal foregå er det viktig at folk medvirker og sier hvilke meninger.

Det er uthetig å samle folk slik at en mangfoldig mening blir uttrykt.

Dersom mange ikke stiller opp, er det mulig å få gjennomslag for noe.

* Innovasjon:

Planleggeren må være nytterende og nyskapende, og ikke være redd for å utforske nye ting.

Nye muligheter og ideer må prøves ut uten bekymringer. Viktig å se etter nye løsninger, være spennende og utforskende.

Planlegging er som et forskningsarbeid; underveis kommer det til ideer og løsninger som planleggeren ikke hadde tenkt på fra begynnelsen.

Emnekode : SV 200
Kandidatnr. : 9026
Dato : 15.05.09
Ark nr. : 15 av 17

* Kunnskap Planleggeren må ha kunnskap om:

- egen organisasjon og om nærmiljøet
  - soml kunnskap under og etter prosessen. (føre til justeringer)
  - kunnskap må føre til handling
  - trenger ikke smal kunnskap, med bred kunnskap.
- Være åpen for "all kunnskap"

Planmetoder er metoder som planleggingen blir utført på.
En planlegger må ha enen til å se sammenhenger,
hendte muligheter og problemer på samme arena og være
åpen for diskusjon.

Det er viktig at planmetoden er kommunikativ, kunnskaps-
lærende og at planlegging fører til handling.

Planmetoden har vært vellykket når ideer har blitt til
ferdig planer.

Øg ser på prosessen på kommunenivå:

Planleggingsprosessen skal være:

- åpen og diskuterende
- rom for medvirking
- virkemidler må føre til mål
- åpen for de kommunale brukerne
- åpen for innbyggerne
- åpen for nabokommunene (har ofte probl. med å komme
tidlig nok inn i prosessen)
- Kommunestyret vedtar alle planforslag
- Kun arealplaner kan antres til Miljøverndepartementet
- Forslag er ut på folkemøter eller arbeidsgrupper
- Slik kan arbeidet effektiviseres og demokratiseres

Gode planprosesser:

- igangsetting: For at prosessen skal gå riktig er det viktig at igangsettingen blir gjort på riktig måte
- Velge aktører: Det er viktig å velge aktører som har bra kunnskapsnivå og kan bidra i prosessen
- Åpen: prosessen må være åpen, og folk må ha mulighet til å påvirke
- medvirke: folk må kunne uttale seg i løpet av prosessen på ut. faktemøter og andre grupper
- gjennomføringen: må være stikk at forslagene og ideene fra begynnelsen, nå er blitt til et resultat
- kommunikasjon: aktører må ha dialog og kommunisere eks: Huse Smiths nye Aquarama-prosjekt.
Forslag er stadig ute på høring og folk inviteres til faktemøter.
- Kunnskapsrik: aktører må ha en bred kunnskap
- oversiktlig: prosessen må være klar, tydelig, spesifikk
- Koordinere: Planleggeren må kunne koordinere aktørene.
Ofte komplekse situasjoner som gjør det vanskelig å få oversikt. Deletere oppgaver.

I tillegg til gode planprosesser er det viktig at den ferdige planen også oppfyller visse krav:

- målbar
- representativ
- utførlig
- medvirkende
- realistisk
- knyttet til økonomiske mål
- oversiktelig
- være pedagogisk (planlegging skal være en læringsprosess)